

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

Egz. Nr 1

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego
28861

plk dr M. GELETA

Temat: ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W PODSTAWOWYCH
ZWIĄZKACH I ODDZIAŁACH WOJSK INŻYNIERYJNYCH
W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

Opracowanie wstępne

28861

REMBERTÓW

LISTOPAD

1964

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

Egz. Nr - 1

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego
28861

płk dr M. GELETA

Temat: ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W PODSTAWOWYCH
ZWIĄZKACH I ODDZIAŁACH WOJSK INŻYNIERYJNYCH
W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

Opracowanie wstępne

28861

im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY WOJSK ŁĄCZNOŚCI

płk dypl. Cz. ROMAN
Dnia 1964 r.

Egz. Nr ... 1

Ine klas. post 12357 R

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
28861

płk dr M. GELWTA

Organizacja łączności w podstawowych związkach i oddziałach
wojsk inżynierskich w działaniach secesyjnych.

Opracowanie wstępne

W A S T A W

Wstęp

- I. Potrzeby w zakresie łączności i warunki jej organizacji oraz zadania i wymagania stawiane łączności w związkach i oddziałach wojsk inżynierskich.
- II. Organizacja łączności w armijnej brygadzie saperów, armijnym pułku pontonowym i batalionie saperów dywizji:
 - a/ w rejonie alarmowym;
 - b/ podczas przegrupowania do rejonu wyjściowego;
 - c/ w rejonie wyjściowym i w toku działań bojowych.
- III. Planowanie i kierowanie łącznością.

Zakończenie.

Wstęp.

Organizacja łączności ze związkami, oddziałami i pododdziałami wojsk inżynierskich jak również wewnątrz nich jest niezmiernie utrudniona.

Trudność ta wypływa przede wszystkim z różnorodności wykonywanych zadań, częsta podwójnej podległości w czasie wykonywania tych zadań oraz stąd, że wykonując otrzymane zadania oddziały i pododdziały wojsk inżynierskich działają często samodzielnie i na znacznych odległościach od punktów dowodzenia związków /operacyjnych i taktycznych/ w skłach których wchodzi.

O ile w związkach taktycznych i oddziałach ogólnowojskowych są już należycie wypracowane i praktycznie sprawdzone metody i sposoby organizacji łączności, o tyle brak tych doświadczeń w odniesieniu do związków i oddziałów wojsk inżynierskich.

Niniejszy materiał jest opracowaniem wstępnym w tym zakresie, co należy mieć na uwadze podczas jego studiowania. Przedstawione rozwiązania wymagają dalszego teoretycznego opracowania, praktycznego sprawdzenia i uzupełnienia.

Przyjęte w tym materiale rozwiązania oparte są na teoretycznych rozważaniach z punktu widzenia potrzeb w zakresie dowodzenia organizowanymi ze składu ABSap, a partent i bap dywizji inżynierskimi elementami ugrupowania operacyjnego /bojowego/. Niemniej jednak znajomość przedstawionych rozwiązań oraz krytyczna ich analiza, ułatwi słuchaczom samodzielne rozwiązywanie trudnych problemów organizacji łączności w związkach, oddziałach i pododdziałach wojsk inżynierskich.

I. Potrzeby w zakresie łączności i warunki jej organizacji
oraz zadania i wymagania stawiane łączności w związkach
i oddziałach wojsk inżynierskich.

W warunkach pokojowych, brygada saperów /pułk pontonowy/ stacjonuje w określonym garnizonie stałym i z miejsca gdzie rozmieszczony jest sztab brygady /pułku pontonowego/ ma zapewnioną łączność przewodową z przełożonym /sztabem okręgu wojskowego/ oraz z podległymi oddziałami.

Łączność z przełożonym organizowana jest staraniem przełożonego, na wydzielonych łączach z sieci telekomunikacyjnej z dzierżawionych przez MON. Z reguły sztab OW ze sztabem brygady i pułku pontonowego utrzymuje łączność telefoniczną /jedno łącze telefoniczne/. Sztab OW ze sztabem brygady i pułku pontonowego może posiadać również łączność radiową. Uzależnione to jest od aktualnych warunków i potrzeb. W tym celu mogą być wydawane doraźne zarządzenia.

Z podległymi oddziałami i pododdziałami, sztab brygady /pułku pontonowego/ posiada również łączność przewodową /telefoniczną/. Łączność tę traktować należy w zasadzie jako łączność wewnętrzną sztabu brygady i pułku ponieważ podległe pododdziały rozmieszczają się z reguły na terenie jednych kaszar. Z tych samych względów nie organizuje się ani w brygadzie ani w pułku pontonowym łączności radiowej z podległymi oddziałami.

Z chwilą ogłoszenia określonego stanu gotowości obronnej państwa, brygada /pułk pontonowy/ może przejść z garnizonu stałego do rejonu alarmowego, gdzie odbywać się będzie uzupełnianie stanu osobowego jak również sprzętu technicznego. Ządzie zatem konieczność utrzymania łączności w rejonie alarmowym zarówno z przełożonym jak i podwładnymi. Zakres rozbudowy systemu łączności w rejonie alarmowym uzależniony będzie od stopnia zagrożenia i czasu pobytu pododdziałów brygady /pułku pontonowego/ w tym rejonie.

Po uzupełnieniu stanu osobowego i sprzętu, brygada /pułk pontonowy/ na równi z innymi związkami i oddziałami armii zostanie przegrupowana do rejonu ześrodkowania, gdzie po otrzymaniu zadania bojowego, na bazie pododdziałów brygady i pułku będą organizowane odpowiednio inżynierskie elementy ugrupowania operacyjnego armii, które z kolei

przejdą do wyznaczonych im rejonów wyjściowych do wykonania otrzymanych zadań.

W wypadku niespodziewanego napadu ze strony nieprzyjaciela, brygada /pułk pontonowy/ może nie być wprowadzona do rejonu alarmowego, a rozpocząć od razu przegrupowanie do określonego rejonu ześrodkowania /wyjściowego/.

W jednym i drugim przypadku zajdzie konieczność zapewnienia łączności dowódcy i sztabowi brygady /pułku pontonowego/ z przełożonym i podwładnymi na czas przegrupowania z rejonu alarmowego /garnizonu stałego/, do rejonu ześrodkowania /wyjściowego/ i w rejonie ześrodkowania /wyjściowym/.

W wypadku niespodziewanego napadu ze strony nieprzyjaciela i w wyniku użycia przez niego broni rakietowo-jądrowej, mogą ulec zniszczeniu takie obiekty, których brak może w poważnym stopniu utrudniać lub w ogóle uniemożliwiać przegrupowanie i manewr wojsk armii a mianowicie: mosty oraz planowane rejonu i odcinki przepraw, drogi, urządzenia drogowe itp. W takiej sytuacji niektóre pododdziały brygady /pułk pontonowy w całości/ będą natychmiast kierowane w rejon zniszczonych obiektów w celu ich odbudowy i zabezpieczenia w ten sposób przegrupowania wojsk armii, tym bardziej, że zwłaszcza w początkowym okresie wojny, armia będzie musiała liczyć w zasadzie tylko na własne siły inżynieryjne, których trzon stanowi armijna brygada saperów.

W tym przypadku zajdzie konieczność posiadania łączności z pododdziałami brygady wydzielonymi do odbudowy zniszczonych obiektów jak również z przełożonym /szefem wojsk inżynieryjnych armii/ w celu informowania go o przebiegu wykonywanych prac.

W toku działań, jednym z podstawowych zadań brygady jest zabezpieczenie pokonywania przeszkód wodnych przez zwiazki taktyczne i oddziały armii.

Do realizacji tego zadania brygada /pułk pontonowy/ zazwyczaj przystępuje z marszu. Jednak sposób ten wymaga wnikliwej oceny sytuacji opartej przede wszystkim na dobrze zorganizowanym rozpoznaniu miejsca budowy w toku podchodzenia się i środków przepławowych brygady /pułku pontonowego/ do przeszkody wodnej przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady rozśrodkowania sił i środków by nie stwarzały one opłaczalnego

o celu do uderzenia przez nieprzyjaciela bronią jądrową /mając jednak na względzie wykonanie zadania w stosunkowo krótkim czasie/.

Zachodzi tu więc potrzeba utrzymania łączności z organami rozpoznania inżynierskiego oraz z rozśrodkowanymi siłami i środkami przoprowadzenia, by można je było użyć we właściwej kolejności i bez opóźnień.

Realizacja zadań związanych z zabezpieczeniem przez pododdziały brygady /pułku pontonowego/ forsowania przeszkód wodnych odbywać się może dwoma sposobami. W jednym przypadku siły i środki pozostawane będą w dyspozycji dowódcy brygady /pułku pontonowego/, w innym przypadku mogą być one podporządkowane dowódcy związku taktycznego.

W pierwszym przypadku, dowódca brygady /pułku pontonowego/ powinien mieć bezpośrednią łączność z oddziałami /pododdziałami/ zabezpieczającymi forsowanie i przoprowadzenie wojsk armii. W drugim przypadku bezpośrednia łączność nie jest konieczna, niemniej jednak dowódca brygady /pułku pontonowego/ powinien mieć możliwość utrzymania kontaktu z pododdziałami podporządkowanymi dowódcą związków taktycznych. Jest on bowiem odpowiedzialny za stan moralno-polityczny, gotowość bojową pododdziałów oraz stan techniczny wydzielonych środków.

W realizacji zadań związanych z zabezpieczeniem wysokiego tempa natarcia wojsk armii, oddziały i pododdziały armijnej brygady saperów /pułku pontonowego/ mogą być przydzielone do poszczególnych związków taktycznych względnie innych elementów ugrupowania operacyjnego armii lub działać w składzie inżynierskich elementów ugrupowania operacyjnego armii i podporządkować bezpośrednio szefowi wojsk inżynierskich armii.

W jednym i drugim przypadku nie jest konieczna bezpośrednia łączność dowódcy brygady /pułku pontonowego/ z tymi pododdziałami ponieważ nie działa on nimi bezpośrednio. Winna być jednak zapewniona możliwość utrzymania kontaktu z tym pododdziałami co jest niezbędne ze względu na konieczność zaopatrywania ich pod względem materiałowo-technicznym przez dowództwo brygady /pułku pontonowego/. Odnosi się to szczególnie do oddziałów zabezpieczenia ruchu, których może być kilka /2-3/, a które będą w zasadzie działać na dźwizyjnych drogach dywizji pierwszego rzutu operacyjnego armii.

Armijna brygada saperów posiada w swoim składzie klasę Śmigłowców /3 Śmigłowce SM - 1/. Śmigłowce te mogą być wykorzystane przez sztab brygady do różnych zadań. Między innymi jako ruchome środki łączności, do prowadzenia rozpoznania skażeń promieniotwórczych i innych podobnych zadań. W związku z tym potrzebna jest łączność między sztabem brygady a śmigłowcami zarówno dla kierowania nimi jako ruchomymi środkami łączności, jak też w celu przekazywania zadań odnośnie rozpoznania skażeń i składania sztabowi brygady meldunków o wynikach rozpoznania.

Pododdziały brygady mogą być użyte do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia. W pracach tych mogą być użyte pododdziały stanowiące określone inżynierskie elementy ugrupowania operacyjnego armii lub dotychczas organizowano określone grupy. Na przykład OZR-y mogą brać czynny udział w likwidacji skutków uderzeń bmar na rzecz pierwszorzutowych oddziałów i związków taktycznych armii. W takich wypadkach zagadnienie łączności jest o tyle rozwiązane, że z tego rodzaju elementami jest ona zorganizowana i może być wykorzystana również dla kierowania akcją podczas likwidacji skutków uderzeń bmar. Jeśli natomiast organizowane są w tym celu ze składu brygady dotychczasowe grupy, wówczas zachodzi konieczność organizowania z nimi odpowiedniej łączności.

Armijna brygada saperów posiada w swoim składzie kompanię rozpoznania inżynierskiego, która posiadanymi siłami i środkami prowadzi rozpoznanie przeszkód wodnych - głównie w rejonach przepraw. Zachodzi więc konieczność zapewnienia łączności dowódcy brygady z dowódcą kompanii jak również dowódcy kompanii z poszczególnymi elementami rozpoznania. Przy czym uwzględniając fakt, że poszczególne organy rozpoznania działają będą z zasady w ugrupowaniu bojowym pierwszorzutowych pułków dywizji pierwszego rzutu operacyjnego armii, utrzymanie z nimi bezpośredniej łączności jest dość trudne.

Pododdziały brygady wykonują również zadania w zakresie minowania manowrowego. Zadanie to wykonuje z reguły przeznaczony do tego celu batalion minowania i niszczeń tworząc oddziały saperowe /1-2/. Zachodzi więc i tutaj konieczność zapewnienia łączności z batalionem minowania i niszczeń /jeśli występuje w całości/. W wypadku organizo-

- 8 -

wania dwóch oddziałów saperowych należy zapewnić łączność z każdym z nich. Łączność musi być również zapewniona z szefem wojsk inżynieryjnych armii, jako że OZap jest elementem usgrupowania operacyjnego armii oraz z dowództwem brygady od którego OZap jest zależny pod względem materiałowo-technicznego zaopatrzenia.

Najtrudniejszym problemem z punktu widzenia łączności jest zapewnienie jej na czas przegrupowania brygady / pułku pontonowego / do rejonu środkowania / wyjściowego / a następnie podczas działań. Trudność polega na tym, że podczas przegrupowania, łączność musi być zapewniona w ruchu przy stosunkowo dużych odległościach między sztabem brygady / pułku pontonowego / a dowódcami / sztabami / podległych oddziałów. W toku działań, poszczególne oddziały brygady / pułku / tworząc inżynieryjne elementy ugrupowania operacyjnego armii działają na oddzielnych kierunkach i na znacznych odległościach od SD brygady i armii. Pododdziały brygady / pułku pontonowego / tworząc inżynieryjne elementy ugrupowania operacyjnego armii znajdują się w podwójnym podporządkowaniu. Z jednej strony podlegają szefowi wojsk inżynieryjnych armii od którego otrzymują zadania i z którym muszą mieć z tego względu zapewnioną łączność, z drugiej strony nie mogą utracić kontaktu z dowództwem brygady / pułku pontonowego / od którego zależne są pod względem materiałowo-technicznego zaopatrzenia.

Podobnie rzecz ma się również na szczeblu dywizji. Ze składu pododdziałów batalionu saperów dywizji organizowane są takie elementy jak OZap, OInż, OZR. Szczególne trudności występują w utrzymaniu łączności z oddziałem zabezpieczenia ruchu, który działa często w odległości 40 i więcej kilometrów od stanowiska dowodzenia dywizji. W tych warunkach utrzymanie bezpośredniej łączności jest prawie niemożliwe, a w każdym razie bardzo utrudnione.

Z przedstawionych w ogólnym zarysie potrzeb w zakresie łączności oraz warunków w jakich ona może być organizowana - wypływają zadania łączności.

Jednym z podstawowych zadań łączności jest zapewnienie szefowi wojsk inżynieryjnych armii / dywizji / oraz dowódcom / sztabom / związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych dowodzenia podległymi im oddziałami / pododdziałami / .

Zadanie to, aczkolwiek proste w swych założeniach, trudne jest w praktycznej realizacji.

Trudność polega na tym, że - jak już była o tym mowa - część pododdziałów inżynieryjnych często zostaje przydzielona i całkowicie podporządkowana związkowi /oddziałowi/ podległym. W innym przypadku pododdziały wojsk inżynieryjnych mogą być przydzielone podległym związkowi /oddziałowi/ z określonym zadaniem i tylko na ten czas będą podporządkowane dowódcy danego związku /oddziału/ ogólnowojskowego. Po wykonaniu zadania, wracają z powrotem w podporządkowanie swego dowódcy /szefa wojsk inżynieryjnych/. Wreszcie pododdziały inżynieryjne mogą być użyte jako wsparcie. W tym wypadku wykonują one zadania na korzyść odpowiedniego oddziału lub związku ogólnowojskowego, pozostając pod rozkazami swego właściwego dowódcy /szefa/.

Dalsza trudność polega na tym, że wojska inżynieryjne będąc w dyspozycji każdego związku ogólnowojskowego /zarówno organicznie jak i przydzielone/, przed każdą walką /bitwą/ ulegają zazwyczaj pewnym przeobrażeniom w sensie odpowiedniego ich ugrupowania. Tworzone są odpowiednio inżynieryjne elementy ugrupowania bojowego /operacyjnego/, które często działają na znacznych odległościach, zadania wykonują nieraz samodzielnie, co również nie pozostaje bez wpływu na sposób dowodzenia nimi.

Drugie podstawowe zadanie łączności to zapewnienie możliwości wymiany informacji ze związkami /oddziałami/ ogólnowojskowymi na korzyść względnie na kierunku działania których, pododdziały wojsk inżynieryjnych wykonują zadania.

Trzecie podstawowe zadanie łączności, to zapewnienie kwatermistrzom związków i oddziałów wojsk inżynieryjnych możliwości otrzymywania rozkazów i zarządzeń od kwatermistrza przełożonego i składania mu meldunków oraz zapewnienie możliwości przekazywania rozkazów /zarządzeń/ kwatermistrzom /dowódcom/ podległych oddziałów i otrzymywania od nich meldunków.

Czwarte podstawowe zadanie łączności, to zapewnienie przekazywania oddziałom i pododdziałom wojsk inżynieryjnych sygnałów alarmowych o nalotach powietrznych nieprzyjaciela oraz o zagrożeniu jądrowym i chemicznym.

Do podstawowych zadań łączności wojsk inżynierskich należy również zapewnienie łączności dla potrzeb technicznego kierowania przeprawą podczas pokonywania przeszkód wodnych.

Wszystkie wymienione zadania realizowane są zarówno w oparciu o system łączności ogólnowojskowej jak też organizowany siłami i środkami pododdziałów łączności wojsk inżynierskich.

Dla wykonania wymienionych /i innych/ zadań, nie wystarczy tylko zorganizowanie łączności. Przed łącznością stawia się konkretno wymagania - do których należą: terminowość nawiązania łączności, ciągłość jej działania oraz skrytość i szybkość przekazywania wiadomości.

II. Organizacja łączności w armijnej Brygadzie saperów, armijny pułk pontonowy i batalionie saperów dywizji.

a/ W rejonach alarmowych:

Podstawowym rodzajem łączności w rejonach alarmowych - z uwagi na konieczność maskowania wojsk - jest łączność przewodowa i środki ruchome.

Łączności radiowej w zasadzie wykorzystywać nie należy, chociaż w razie braku innych możliwości, zwłaszcza gdy czas nawiązania łączności będzie miał decydująco znaczenie - mogą być użyte środki radiowe /przede wszystkim UKF/.

Łączność przewodową ^{organizuje się} zorganizowaną będzie w oparciu o istniejącą w okresie pokojowym telekomunikacyjną sieć krajową Ministerstwa Łączności i garnizonowe węzły łączności.

Za wykorzystaniem tego systemu przemawia stosunkowo duża pewność działania, największe prawdopodobieństwo /w stosunku do środków radiowych i radioliniowych/ utrzymania tajemności korespondencji, prosta organizacja i łatwa obsługa oraz duża oszczędność polewych środków łączności. Z uwagi na krótki w zasadzie czas przebywania pododdziałów brygady /pułku pontonowego/ w rejonie alarmowym, system łączności przewodowej powinien zapewnić tylko niezbędne minimum potrzeb. W wypadku przedłużenia się czasu przebywania ^{oddziałów brygady w tym rejonie} wojsk w tych rejonach, łączność ta może być odpowiednio rozbudowywana.

x/ Schemat - zał. Nr 4.

W okresie przemieszczania oddziałów brygady / pułku pontonowego / w rejonach alarmowych, przesyłki pocztowe, przeznaczone dla żołnierzy powinny być adresowane w/g systemu przyjętego w okresie pokoju. W rejonie alarmowym następuje formowanie wojskowych organów pocztowych, które na odpowiednie zarządzenie rozpoczynają pracę w systemie poczty polowej.

W Podczas przegrupowania do rejonu / wyjściowego /

^{z okresami} w czasie przegrupowania z rejonu alarmowego do rejonu (wyjściowego), sztab / brygady saperów / pułku pontonowego / i jej oddziały korzystają z systemu łączności przygotowanego przez sztab organizujący przegrupowanie. Jednak niezależnie od tego kto organizuje przegrupowanie i w jakim stopniu przygotowuje on potrzebną łączność, sztab brygady / pułku pontonowego / ze względu na konieczność posiadania aktualnych danych o przebiegu marszu podległych oddziałów, będzie musiał w tym celu angażować pewną ilość etatowych sił i środków łączności. Będzie to nieuniknione zwłaszcza w warunkach przegrupowania po wybuchu wojny przy oddziaływaniu nieprzyjaciela i istnieniu dużych ilości w krajowym systemie łączności.

Dla kierowania przegrupowaniem oddziałów brygady / pułku pontonowego / wykorzystuje się środki radiowe, przewodowe i ruchome.

Korzystanie z łączności radiowej w czasie przegrupowania - ze względu na konieczność maskowania wojsk - będzie ograniczone. Ograniczone będzie zwłaszcza korzystanie z radiostacji krótkofalowych. Jest to spowodowane łatwością nasłuchania przez nieprzyjaciela radiostacji krótkofalowych ^(tego typu) nawet na dużych odległościach. ←

W szerszym zakresie będą wykorzystywane radiostacje ultrakrótkofalowe.

Pomimo ograniczeń w wykorzystaniu środków radiowych, łączność radiowa powinna być zorganizowana w takim zakresie, by w wypadku rozpoczęcia działań z marszu, mieć zapewnioną łączność zarówno z przełożonym jak i z podwładnymi.

łączność radiowa^{x/} z przełożonym na czas przegrupowania brygady i pułku pontonowego z rejonu alarmowego do re-

Łączności radiowa z przedsiönym

jonu wyjściowego, może być zapewniona w jednej z armijnych sieci radiowych kierowania marszem. ^{x/} Skład sieci uzależniony będzie od przyjętego w armii systemu dowodzenia na czas przegrupowania oraz organizacji samego przegrupowania, co z kolei uzależnione jest od ilości przydzielonych marszarów, ugrupowania wojsk armii, warunków w jakich odbywa się przegrupowanie i sposobu przegrupowania.

Dla kierowania oddziałami brygady ~~pułku pontonowego~~ w czasie przegrupowania, zorganizowana będzie niezwyczajna sieć radiowa kierowania marszem brygady i pułku. ^{x/}

W wypadku trudności w utrzymaniu bezpośredniej łączności /no względu na odległość/ między dowódcą /sztabem/ brygady ~~pułku pontonowego~~ a dowódcą jednego z podległych oddziałów, wówczas łączność można utrzymać drogą pośredniczenia. Pośredniczyć będzie radiostacja tego dowódcy oddziału, który będzie miał możliwość nawiązania bezpośredniej łączności. W brygadzie saperów można również w tym celu wykorzystać śmigłowiec z zamontowaną radiostacją R-105 /R-105 PM/. Wówczas dowódcą brygady /oficer sztabu/ może nie tylko skontrolować marsz drogą obserwacji, ale również nawiązać łączność z dowódcą dowolnego oddziału i przekazać /w razie potrzeby/ odpowiedni rozkaz.

Radiostacja dowódcy batalionu saperów dywizji wejdzie do sieci radiowej kierowania marszem dywizji, dzięki czemu dowódcą batalionu będzie miał zapewnioną łączność z dowódcą /sztabem/ dywizji i szefem saperów dywizji. Jeśli natomiast przed rozpoczęciem marszu do składu pododdziałów batalionu zorganizowane będą odpowiednie inżynierskie elementy ugrupowania bojowego /OZR, Olnz/, wówczas radiostacje dowódców tych elementów wejdą w skład sieci szefa saperów dywizji.

Podstawową rolę w zapewnieniu łączności w czasie przegrupowania będzie spełniał łączność przewodowa organizowana /staraniem przełożonego/ na bazie istniejącego w czasie pokoju systemu reserwu łączności i MOR. ^{xxx/}

Łączność ta będzie organizowana dla potrzeb wszystkich przegrupowywanych związków i oddziałów.

-
- x/ - Schemat Zał. Nr 1-1 2 - sieć radiowa nr 1
 - xx/ - Schemat Zał. Nr 1-2 - sieć radiowa nr 2
 - xxx/ - Schemat Zał. Nr 4

W tym celu, w czasie przegrupowania armii wzdłuż marszrut po których przegrupowywane są związki taktyczne i oddziały armii oraz w miarę możliwości pomiędzy drogami przemarszu /rokadami/, zestawione będą odpowiednie łącza doprowadzone bezpośrednio do węzłów łączności sztabu organizującego przegrupowanie i węzłów łączności punktów dowodzenia armii w rejonie alarmowym i w rejonie wyjściowym /jeżeli zawczasu będą organizowane/.

Zgodnie z planem przegrupowania, na trasach przemarszu wojsk, organizuje się posterunki kontrolno-telefoniczne, które najczęściej rozmieszczają się na terenie lub w pobliżu garnizonowych węzłów łączności, stacji wzmacniakowych, lub w innych punktach mających połączenia telefoniczne w stacjonarnym systemie łączności /np. posterunki MO, prezydja rad narodowych, itp./ Przegrupowywane związki taktyczne i oddziały (reorganizacja posterunków kontrolno-telefonicznych), z wyprzedzeniem o miejscu i wykształceniu potrzebne połączenia i przekazania meldunków sztabowi armii /okręgu/wojskowego/ o przebiegu przegrupowania.

Posterunki kontrolno - telefoniczne, mogą być wykorzystane również w inny sposób, a mianowicie: sztab armii może przekazać rozkaz /zarządzenie/ przeznaczone dla sztabu brygady /pułku pontonowego/ na posterunek kontrolno-telefoniczny rozmieszczony na trasie przemarszu tych jednostek. Dowódca posterunku obowiązany jest przekazać otrzymaną wiadomość dowódcy brygady /pułku/. W ten sam sposób może być również przekazany meldunek przez dowódcę brygady /pułku/ do sztabu armii.

Posterunki kontrolno - telefoniczne mogą być również wykorzystane przez dowódcę i sztab brygady /pułku pontonowego/ dla łączności z dowódcami podległych oddziałów. Sposób wykorzystania będzie analogiczny jak opisano wyżej.

W wypadku ograniczonego czasu lub braku warunków na organizację samodzielnej sieci łączy telefonicznych na trasie przemarszu, nie organizuje się posterunków kontrolno-telefonicznych, a wykorzystuje się w tym celu garnizonowe węzły łączności oraz inne urządzenia łączności pracujące w stacjonarnym systemie łączności.

Na punktach kontrolno-telefonicznych mogą się również znajdować radiostacje UKF, które także mogą być wykorzystane przez sztab brygady /pułku pontonowego/ zarówno dla łączności

z przełączonymi jak i podwładnymi. Częstotliwości na których pracują radiostacje rozmieszczone na punktach kontrolno-telefonycznych, muszą być uprzednio podane do wiadomości szefa łączności brygady / pułku ~~pentonowego~~ / . Dano to obowiązany jest przekazać szef łączności okręgu wojskowego lub armii.

Podczas przegrupowania, sztab brygady / pułku ~~pentonowego~~ / nie rozwija statowych środków łączności przewodowej. Może to nastąpić jedynie w pośrednim rejonie zosrodkowania lub w rejonie drugiego odpooczynku. W tym wypadku mogą być rozwinięte tylko najbardziej niezbędne kierunki dla łączności ze sztabami / dowódcami / podległych oddziałów / pododdziałów / .

Podczas przegrupowania brygady, / pułku ~~pentonowego~~ / , ważną rolę w zakresie zapewnienia łączności spełniać będą ruchome środki łączności. Należy jednak mieć na uwadze, że w warunkach dużego nasilenia ruchu na poszczególnych marszrutach i przy dużej szybkości kolumn, wykorzystanie naziemnych ruchomych środków łączności może być utrudnione.

Henry

c/ W rejonie wyjściowym i w toku działań.

W rejonie wyjściowym, zakres zadań związanych z zapewnieniem dowodzenia pod względem łączności znacznie wzrasta, ponieważ oddziały / pododdziały / brygady i pułku ~~pentonowego~~ powinny w nim osiągnąć całkowitą gotowość.

W rejonie wyjściowym, organizuje się łączność środkami radiowymi, przewodowymi i ruchomymi.

Organizacja łączności radiowej. AB Szp.

Łączność radiowa w rejonie wyjściowym i w toku działań winna zapewnić możliwość nawiązania i utrzymania łączności z przełożonym / szefem wojsk inżynieryjnych armii / , oraz dowódcami / sztabami / podległych oddziałów / pododdziałów / .

Zakres wykorzystania środków radiowych w rejonie wyjściowym, uzależniony będzie od aktualnych potrzeb i może być w znacznym stopniu ograniczony, przede wszystkim ze względu na możliwość wykorzystania środków przewodowych i ruchomych. Praca radiostacji na nadawanie w rejonie wyjściowym w dalszym ciągu powinna być zabezpieczona, co spowodowane jest możliwością prowadzenia przez nieprzyjaciela nasłuchu, namiaru i rozpoznania systemu łączności i ugrupowania wojsk.

Łączność radiową dowódcy i sztabu brygady z szefem wojsk inżynieryjnych armii ustala sztab armii. Najczęściej

organizowana jest w tym celu sieć radiowa szefa wojsk inżynierskich w skład której wchodzi radiostacja: szefa wojsk inżynierskich armii, dowódcy /sztabu/ brygady, OZap, OZR, Olnż oraz innych inżynierskich elementów ugrupowania operacyjnego armii *grupa specjalnych*.

Łączność dowódcy /sztabu/ brygady z dowódcami /sztabami/ podległych oddziałów może być organizowana w następujący sposób.

Z batalionami tworzącymi inżynierskie elementy ugrupowania operacyjnego armii /bOZap, bid, bbm/ łączność radiowa może być zapewniona w sieci radiowej szefa wojsk inżynierskich armii. *XX*

W wypadku trudności w utrzymaniu łączności z tymi pododdziałami *(wymienionymi)* w sieci radiowej szefa wojsk inżynierskich armii /radiostacja dowódcy brygady jest tu radiostacją podległą/ oraz braku z nimi łączności - ze względu na odległość - w celu nawiązania łączności może być wykorzystany śmigłowiec z radiostacją R-105. Radiostacja śmigłowca może włączyć się bezpośrednio do sieci dowódcy danego oddziału.

Trzy takim rozwiązaniu nie powinno być w zasadzie trudności w utrzymaniu łączności między dowódcą /sztabem/ brygady a dowódcami /sztabami/ podległych oddziałów.

Z pozostałymi oddziałami i pododdziałami a więc batalionami saperów które nie zostały włączone do takich elementów jak OZap, OZR, *grupa mostowa* oraz kompanią minowania kierowanego, kompanią rozpoznania inżynierskiego, łączność radiową zapewnia się w sieci radiowej UKF dowódcy /sztabu/ brygady. *XX* W sieci tej, oprócz wymienionych korespondentów, mogą również pracować dowódcy oddziałów tworzących inżynierskie elementy ugrupowania operacyjnego armii wykorzystując w tym celu radiostację R-105 RM, jeśli odległość - ze względu na wykonywane zadanie - nie przekroczy zasięgu radiostacji.

Ze składu oddziałów brygady mogą być m.in. organizowane: grupa mostowa, ~~grupa~~ grupa przeprawowa, ~~lub~~ grupa przeprawowa - mostowa.

- Numer*
- 2
- Me dawa*
- x/ Schemat zał. Nr 2 - sieć rad. Nr 3.
xx/ Schemat zał. Nr 1 - sieć radiowa Nr 3.
xxx/ Schemat zał. Nr 1 - sieć radiowa Nr 4.

^{o - metody}
 Dowódca grupy przeprawowej ^{(może być częste dowódca}
^{z tym wyjątkiem)} ~~zobowiązuje~~ zatem konieczność zapewnienia łączności między dowódcą brygady a jego sztabem. Łączność tę można zapewnić w sieci radiowej szefa wojsk inżynierskich armii przez włączenie radiostacji R-115/ sztabu brygady do sieci szefa wojsk inżynierskich armii. Takie rozwiązanie ma tę dodatkową stronę, że rozkazy przekazywane przez szefa wojsk inżynierskich armii słyszy jednocześnie sztab brygady. Dzięki temu, będzie on zorientowany w zadaniach jakie ma do wykonania dowódca brygady z częścią podporządkowanych mu szł. Ujemną stroną tego rozwiązania jest trudność porozumiewania się między dowódcą brygady a sztabem ze względu na to, że obie radiostacje są radiostacjami podległymi i praca ich między sobą uzależniona jest od nasilenia rozmów między szefem wojsk inżynierskich armii a pozostałymi korespondentami sieci /dowódcami inżynierskich elementów ugrupowania operacyjnego armii/.

Łączność ta może być również zapewniona w sieci radiowej UKF brygady ~~a także~~ nie wykluczona jest możliwość organizowania w tym celu kierunku radiowego /na radiostacjach R-105 PM/.

Kwatermistrzowi brygady z kwatermistrzem armii zapewnia się łączność w jednej z sieci radiowych kwatermistrza armii. Natomiast łączność z dowódcami podległych pododdziałów tyłowych i składami, zapewnia się zwykle w sieci radiowej kwatermistrza brygady.

Ze sztabem brygady, zapewnia się łączność w sieci radiowej UKF brygady.

Dla łączności z kwatermistrzami podległych oddziałów nie organizuje się oddzielnej sieci radiowej kwatermistrza brygady, natomiast utrzymuje się ją przez dowódców oddziałów w sieci radiowej UKF brygady, ewentualnie przez włączenie się radiostacji R-105 kwatermistrza do sieci radiowej oddziału dowódcy oddziału.

Dla zapewnienia łączności pomocnikowi dowódcy brygady d/s technicznych z kompanią obsługi technicznej /RWNS/, organizuje się zwykle kierunek radiowy.

- x/ Schemat szł. Nr 1 - sieć radiowa nr 20
- xx/ Schemat szł. Nr 1 - sieć radiowa nr 21
- xxx/ Schemat szł. Nr 1 - sieć radiowa nr 4
- xxxx/ Schemat szł. Nr 1 - kier. radiowy nr 22

*język
główny
polski*

Organizacja łączności radiowej dla potrzeb szefa zabezpieczenia chemicznego uzależniona jest od sposobu działania plutonu rozpoznania skażeń. Jeśli ze składu plutonu organizowane są patrole rozpoznania skażeń działające samodzielnie, wówczas może być organizowana sieć radiowa szefa zabezpieczenia chemicznego brygady w skład której wejdą radiostacje szefa zabezpieczenia chemicznego i patroli rozpoznania skażeń. Jeśli natomiast poszczególne patrole będą działać na przykład w składzie kompanii / plutonów / rozpoznania inżynierskiego, wówczas sieć radiowej szefa zabezpieczenia chemicznego można nie organizować a łączność z nimi utrzymywać przez dowódcę kompanii / plutonów / rozpoznania inżynierskiego.

Dla łączności sztabu brygady ze śmigłowcami / oraz między nimi / organizuje się sieć radiową lotnictwa łącznikowego. W sieci tej pracują pokładowe radiostacje /R-800/ śmigłowców oraz radiostacja R-800 posterunku łączności z lotnictwem brygady.

Łączność radiową dowódców oddziałów / batalionów / z podległymi im pododdziałami zapewnia się z reguły w sieciach radiowych za pomocą radiostacji R-105 /R-105 FM/. Natomiast w pododdziałach / kompaniach / za pomocą radiostacji R-126. ^{xxx/} ~~xxx/~~ Należy przy tym dodać, że batalion Ożap brygady posiada na swym wyposażeniu transportery opancerzone /BTR-40 i BTR-152/. Zakładając, że na transporterach znajdują się pokładowe radiostacje R-113, wówczas w batalionie można ^{dodatkowe sieci} ~~dodatkowo zorganizować~~ ^(transporterów) ~~zorganizować~~ łączność radiową wykorzystując radiostacje pokładowe. Łączność ta może być organizowana w dwojaki sposób. Może być zorganizowana jedna sieć radiowa batalionu w której pracowałyby radiostacje wszystkich transporterów z tym, że na nadawanie pracowałyby tylko radiostacje dowódcy batalionu i dowódców kompanii, natomiast pozostałe radiostacje tylko na odbiór. Drugi sposób to zorganizowanie kompanijnych sieci radiowych, w których na nadawanie pracowałyby radiostacje dowódcy kompanii i dowódców plutonów zaś pozostałe tylko na odbiór. ^{xx)}

*Wzrost
Pluton
R-105
Tęże
fakty
dodatkowe
sieci
wzrost
spis
Ubr
wzrost
R-126*

- xx/ Schemat zał. Nr 1 - sieć radiowa nr 24
- xxx/ Schemat zał. Nr 1 - sieć radiowa nr 23
- xxxx/ Schemat zał. Nr 1 - sieć radiowa Nr 5-19.

x) Schemat zał. nr 1 - 1044 - .
xx) Schemat zał. nr 1 - 1044 - .

radiostacja dowódcy batalionu włączałyby się w zależności od potrzeb do sieci radiowych dowódców kompanii. ^{x/}

: w przedstawionym rozwiązaniu przyjęto, że każdy kuter kompanii parkowej parku przepław wyposażony jest w radiostację R-126, co wydaje się niezbędne uwzględniając potrzeby kierowania pracą podczas budowy mostu. ^{xx/}

Organizacja łączności radiowej w armijnym pułku pontonowym. ^{xxx/}

W okresie pobytu pułku pontonowego w rejonie alarmowym może być zorganizowana sieć radiowa pułku w skład której wejdą radiostacje: dowódcy pułku, kwatermistrza i dowódców batalionów. Dowódca baterii PKM-4 może znajdować się na stanowisku dowodzenia pułku i jego radiostacja nie musi być włączona do sieci radiowej pułku.

Zakres wykorzystania środków radiowych w rejonach alarmowych omówiono w poprzednim rozdziale.

Na czas przegrupowania pułku z rejonu alarmowego do rejonu wyjściowego, łączność radiowa w przełożonym będzie zapewniona /podobnie jak w ABSap/ w jednej z armijnych sieci radiowych kierowania narażem. ^{xxxx/}

Dla kierowania oddziałami pułku w czasie przegrupowania, organizowana będzie zazwyczaj sieć radiowa kierowania narażem pułku, w skład której wejdą radiostacje: dowódcy /sztabu/, kwatermistrza, dowódców batalionów, dowódców baterii PKM-4, SIPR, ZR oraz ubezpieczeń /czołowego, bocznych i tylnego/. ^{xxxxx/}

W wypadku trudności w utrzymaniu bezpośredniej łączności między dowódcą pułku a dowódcami podległych pododdziałów, zwłaszcza SIPR oraz dowódcami ubezpieczeń, wówczas łączność należy utrzymywać drogą pośredniczenia, wykorzystując w tym celu radiostacje dowódców innych pododdziałów.

W toku działań, łączność radiową dowódcy i sztabu pułku z szefem wojsk inżynierskich armii zapewnia się w sieci radiowej szefa wojsk inżynierskich. ^{xxxxxxx/}

- x/ Schemat zał. Nr 1 - sieć radiowa Nr 9-10
- xi/ Schemat zał. Nr 1 - sieć radiowa Nr 17
- xxii/ Schemat zał. Nr 1
- xxiii/ Schemat zał. Nr 2 - sieć radiowa Nr 1
- xxiiii/ Schemat zał. Nr 2 - sieć radiowa Nr 2
- xxv/ Schemat zał. Nr 2 - sieć radiowa Nr 3

Łączność radiową dowódcy /sztabu/ pułku z podległymi dowódcami /sztabami/ zapewnia się z reguły w sieci radiowej dowódcy pułku w skład której wchodzi radiostacja: dowódcy /sztabu/ pułku, kwatermistrza, dowódców batalionów i dowódcy baterii PKM-4 x/.

Kwatermistrz pułku z kwatermistrzem armii, z reguły ma zapewnioną łączność w jednej z sieci radiowych kwatermistrza armii. Natomiast z podległymi składami - w sieci radiowej kwatermistrza pułku za pomocą radiostacji R-126. xx/

Łączność radiową dowódców batalionów z podległymi im pododdziałami, zapewnia się z reguły w sieciach radiowych za pomocą radiostacji R-103. Natomiast w pododdziałach /kompaniach/ za pomocą radiostacji R-126. xxx/

Organizacja łączności radiowej w brygadzie dywizji.

Łączność w batalionie saperów dywizji można rozpatrywać w dwojaki sposób. Raz z punktu widzenia organizacji batalionu i drugi raz z punktu widzenia organizowanych przez niego inżynierskich elementów ugrupowania bojowego dywizji.

W pierwszym przypadku, dowódca batalionu saperów z szefem saperów dywizji utrzymuje łączność na kierunku radiowym lub w sieci radiowej szefa saperów dywizji. xxxx/

Dla łączności z dowódcami podległych pododdziałów organizuje się sieć radiową dowódcy batalionu w której pracują radiostacje: dowódcy batalionu i dowódców kompanii. xxxxx/

Każda z kompanii saperów posiada na swym wyposażeniu transportery opancerzone. Przyjmując, że każdy transport jest wyposażony w radiostację R-115, można dla potrzeb dowódcy kompanii /dla łączności z plutonami/ zorganizować sieć radiową. xxxxxx/

Na wyposażeniu kompanii desantowe - przeważającej znajduje się 9 PTG. Zakładając, że każdy PTG wyposażony jest również w radiostację R-113, dzięki temu i w kompanii

- x/ Schemat sztab. Nr 2 - sieć rad. Nr 4
- xx/ Schemat sztab. Nr 2 - sieć rad. Nr 1-13.
- xxx/ Schemat sztab. Nr 2 - sieć rad. Nr 5-11.
- xxxx/ Schemat sztab. Nr 3 - Część I kier. rad. Nr 1
- xxxxx/ Schemat sztab. Nr 3 - Część I sieć rad. Nr 2
- xxxxxx/ Schemat sztab. Nr 3 - Część I sieć rad. Nr 4

desantowo-przeprawowej może być zorganizowana sieć radiowa na radiostacjach pakładowych R-115.

Na wyposażeniu kompanii inżynieryjno-drogowej znajduje się 5 radiostacji R-126, za pomocą których organizuje się sieć radiową dowódcy kompanii, dzięki czemu, ułatwia mu się kierowanie pracą podległych pododdziałów w czasie wykonywania zadania jako OZR.^{x/}

Jednak podczas działań bojowych, batalion saperów prawie nigdy nie występuje w całości. Ze składu pododdziałów batalionu, organizowane są inżynieryjne elementy ugrupowania bojowego dywizji, które podlegają bezpośrednio szefowi saperów dywizji /OZap, OZR, OInż/. Wychodząc z takiego założenia, zmieni się nieco organizacja łączności. Radiostacje dowódców w/w inżynieryjnych elementów ugrupowania bojowego dywizji wejdą w skład sieci radiowej szefa saperów dywizji. W sieci tej, w przypadku ferrowania przeszkody wodnej, będzie również pracować radiostacja komendanta punktu przeprawy dywizyjnej.^{xxx/}

Dowódca batalionu, który najczęściej będzie dowódcą oddziału inżynieryjnego, z dowódcami pododdziałów które tworzą inżynieryjne elementy ugrupowania bojowego dywizji, będzie utrzymywał łączność w sieci radiowej szefa saperów dywizji, natomiast z tymi, które wchodzi w skład OInż. - w swojej sieci radiowej.^{xxxx/}

Jak już było powiedziane poprzednio, dowódcy kompanii saperów i dowódca kompanii desantowo-przeprawowej, wykorzystując radiostacje pakładowe /R-115/ transporterów opancerzonych, PIG oraz radiostacje R-126 /kompania inżynieryjno-drogowa/, organizują dla własnych potrzeb sieci radiowe. Dodać należy, że pluton minorów dysponuje również transporterami opancerzonymi. Wykorzystując radiostacje pakładowe, dowódca plutonu, jako dowódca OZap może mieć zorganizowaną sieć radiową dla łączności z podległymi mu pododdziałami.^{xxxxx/}

W dotychczasowych rozważaniach mowa była w zasadzie tylko o łączności dowodzenia. Jednak - jak stwierdzono w pierwszym rozdziale - w toku działań zachodzi konieczność wyznaczenia informacji między inżynieryjnymi elementami ugrupowania operacyjnego armii /ugrupowania bojowego dywizji/ a zwią-

- x/ Schemat zał. Nr 3 - Część I - sieć rad. Nr 5
- xx/ Schemat zał. Nr 3 - Część II - sieć rad. Nr 1
- xxx/ Schemat zał. Nr 3 - Część II - sieć rad. Nr 2
- xxxx/ Schemat zał. Nr 3 - Część II - sieć rad. Nr 3-6

kami /oddziałami/ ogólnowojskowymi, na korzyść względnie na kierunku działania których, pododdziały wojsk inżynieryjnych wykonują ^{surve} badania.

Zagadnienie to może być rozwiązane w ten sposób, że na szczeblu armii /dywizji/ będzie zorganizowana sieć radiowa współdziałania, w której będą pracowały radiostacje inżynieryjnych elementów ugrupowania operacyjnego armii /ugrupowania bojowego dywizji/. Inne rozwiązanie może być takie, że radiostacja danego dowódcy pododdziału inżynieryjnego włączy się /w razie potrzeby/ na sieć dowódcy związku /oddziału/ ogólnowojskowego, lub wreszcie na falach dyżurnego odbioru. Każdorazowo sprawy te będą regulowane zarządzeniem przełożonego.

Trudnym do rozwiązania problemem jest również alarmowanie i ostrzeżenie oddziałów i pododdziałów wojsk inżynieryjnych. Trudne mówić o organizowaniu sieci radiowej ostrzegania w brygadzie saperów, ponieważ oddziały jej /jako elementy ugrupowania operacyjnego armii/ działają na znacznych odległościach od stanowiska dowodzenia brygady.

Wydaje się, że zagadnienie to może być rozwiązane przez prowadzenie nasłuchu sieci radiowych ostrzegania dywizji - przy ~~całej~~ tej dywizji w pasie działania której, dany oddział /element/ wykonuje zadanie. Bezpośrednie alarmowanie odbywać się winno ^{ei} w sieciach radiowych dowodzenia ^{każdego i dowódców oddziałów (pododdziałów)}. Niemniej jednak, ^{nie} brygady winno posiadać ^{stacjonarny} łączność przewodowa z przełożonym w rejonie wyjściowym ~~zarówno~~ w armijnej brygadzie saperów jak i armijnym pułku pontonowym organizowana jest w oparciu o system łączności armii przy wykorzystaniu istniejącej ^{istniejącej} stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej ^{nie} o ile nie została ona zniszczona lub poważnie uszkodzona. W wypadku niemożliwości wykorzystania stacjonarnych linii i urządzeń łączności, ^{od najbliższego armijnego węzła łączności, (pionierów lub oficerów w kierunek radioliniowy)} siłami i środkami armii buduje się kierunek ^{ach} do stanowiska dowodzenia brygady i pułku pontonowego. Na kierunku tym zapewnia się z zasady tylko łączność telefoniczną /i łączność/.

Łączność przewodowa z podległymi oddziałami organizuje własnymi siłami i środkami sztab brygady /pułku pontonowego/ rozwijając kierunki od węzła łączności stanowiska dowodzenia brygady /pułku pontonowego/ do stanowisk dowodzenia podległych

oddziałów. Na kierunkach tych zapewnia się tylko łączność telefoniczną.

W rejonie wyjściowym nastąpi organizowanie inżynierskich elementów ugrupowania operacyjnego armii /OZap, OInż, OZR i innych/. W związku z tym, łączność przewodowa z tymi oddziałami może nie być organizowana bezpośrednio ze stanowiska dowodzenia brygady czy pułku pontonowego, natomiast organizowana będzie staraniem przełożonego, co najczęściej realizowane jest również przez wykorzystanie stacjonarnych linii i urządzeń łączności oraz armijnego systemu łączności. Sztab brygady /pułku pontonowego/ będzie utrzymywał łączność z tymi oddziałami przez węzeł łączności armii.

Dla łączności z dowódcą /sztabem/ batalionu saperów dywizji, w zależności od zadania dywizji i czasu jej przebywania w rejonie wyjściowym, może być rozwinięty kierunek łączności przewodowej od węzła łączności stanowiska dowodzenia dywizji do stanowiska dowodzenia batalionu.

W rejonie wyjściowym, oprócz łączności przewodowej /jako podstawowego środka łączności/ w szerokim zakresie wykorzystuje się ruchome środki łączności.

Łączność organizowana za pomocą środków ruchomych winna zapewnić wymianę dokumentów bojowych między sztabem brygady /pułku pontonowego/ a szefostwem wojsk inżynierskich armii oraz sztabami /dowódcami/ podległych oddziałów. Wymiana dokumentów bojowych i kierowanie pracą środków ruchomych odbywa się za pośrednictwem składnicy meldunkowej organizowanej przy stanowisku dowodzenia brygady, /pułku pontonowego/. W pułku pontonowym składnica meldunkowa może nie być organizowana. W tym wypadku wymiana dokumentów bojowych odbywa się przez kancelarię tajną sztabu pułku.

Organizacja łączności w toku operacji.

W toku operacji podstawowym środkiem dowodzenia oddziałami brygady /pułku pontonowego/ jest radio. Organizacja łączności radiowej w istocie swej pozostanie taka, jak to zostało opisane w poprzednim podrozdziale. Niemniej jednak mogą nastąpić zmiany w składzie poszczególnych sieci radiowych, które będą wynikiem organizowania nowych lub likwidowania istniejących inżynierskich elementów ugrupowania operacyjnego armii /ugrupowania bojowego dywizji/ do wykonywania nowych zadań wynikających na polu walki z stawianych dowództwu brygady, /pułku pontonowego/ czy dowódcy batalionu saperów dywizji/.

Na przykład w toku operacji zaczepnej armia i jej związki taktyczne zmuszone będą pokonywać szerokie przeszkody wodne.

Dla sprawnego kierowania przeprawą /forsowaniem/ przeszkód wodnych musi być odpowiednio zorganizowana łączność.

Na szczeblu armii, dla potrzeb technicznego kierowania przeprawą organizowana jest sieć radiowa szefa wojsk inżynierskich armii, w której pracują radiostacje szefa wojsk inżynierskich armii oraz komendantów punktów przepraw armijnych. W sieci tej, oprócz komendantów armijnych punktów przepraw, pracować będą radiostacje szefów saperów dywizji co jest niezbędne ze względu na to, że dywizja będzie korzystała z przepraw armijnych. Znajdzie więc konieczność nawiązania łączności przez szefa saperów dywizji z szefem wojsk inżynierskich armii lub z komendantem punktu przeprawy.

W dywizji, na okres forsowania, sieć radiowa szefa saperów "przekształca się" w sieć radiową technicznego kierowania przeprawą do której oprócz dotychczas pracujących, wejdą jeszcze radiostacje komendantów punktów przepraw dywizji oraz - w miarę podchodzenia do przeprawy - radiostacje szefów saperów pułków.

Każdy komendant ^{punktu} przeprawy, tak armijnej jak i dywizyjnej dla sprawnego kierowania przeprawą na swoim punkcie, musi również posiadać odpowiednio zorganizowaną łączność.

W tym celu dla potrzeb komendanta punktu przeprawy organizuje się sieć radiową, w której pracują radiostacje komendanta punktu przeprawy i jego pomocników /na obydwu brzegach przeszkody wodnej/. Ponadto mogą pracować radiostacje punktu koncentracji środków przeprawowych, punktu koncentracji rozkazanych samochodów i pododdziału dyżurnego.

Po wybudowaniu mostu, od stanowiska dowodzenia komendanta punktu przeprawy do jego pomocnika na przeciwległym brzegu, wybudowany będzie /wzdłuż mostu/ kierunek przewodowy.

Od wysuniętego stanowiska dowodzenia armii lub najbliższego pomocniczego węzła łączności armii, do stanowiska dowodzenia komendanta punktu przeprawy, wybudowany będzie

- x/ Schemat zał. Nr 1 - sieć rad. Nr 25.
xx/ Schemat zał. Nr 2
xxx/ Schemat zał. Nr 1 - sieć rad. Nr 26.

kierunek przewodowy ^{lub zorganizowany kierunek radioliniowy} dla łączności z szefem wojsk inżynier-
yjnych armii.

• Nie wykluczone jest, że w tym celu zorganizowany
będzie szlaki i środkami armii kierunek radioliniowy.

Do stanowiska dowodzenia komendanta punktu przeprawy
może być również doprowadzony kierunek przewodowy z węzła
łączności stanowiska dowodzenia brygady, co zapewni szta-
bowi brygady posiadanie aktualnych danych o przebiegu budo-
wy przeprawy.

Wykorzystanie łączności przewodowej w toku operacji
będzie minimalne. Stopień wykorzystania tej łączności dyktu-
je przede wszystkim tempo działań.

Armijne liniowe pododdziały łączności nie będą w sta-
nie jej rozwijać w szerokim zakresie. Dlatego też sztab
brygady ~~(pułku pontonowego)~~ nie może w pełni liczyć na bez-
pośrednią łączność przewodową ze sztabem armii w toku ope-
racji. Może ona być zapewniona przede wszystkim w warunkach
istnienia możliwości wykorzystania w pasie działań armii
stałych linii i urządzeń łączności. Najczęściej jednak - w
zależności od rozmieszczenia sztabu brygady ~~(pułku pontono-
wego)~~ - łączność utrzymywana będzie w ten sposób, że sztab
brygady ~~(pułku pontonowego)~~ własnymi siłami i środkami ^{wybuduje}
~~połączy się~~ ^{kierunek przewodowy} do najbliższego armijnego węzła łączności
/węzła łączności stanowiska dowodzenia, wysuniętego stano-
wiska dowodzenia lub pomocniczego węzła łączności/. Połącze-
nie takie może być również wykonane do najbliższego węzła
łączności związku taktycznego /oddziału/ z którym sztab
armii posiada zorganizowaną łączność radioliniową /lub prze-
wodową/. Wówczas, przez węzeł łączności danego związku /na
przykład dywizji/, sztab brygady ~~(pułku pontonowego)~~ może
utrzymać łączność ze sztabem armii /względnie WSD armii/.

Jeśli chodzi o łączność ze sztabem /dowódcą/ batalio-
nu saperów dywizji, to ten z reguły będzie rozmieszczony się
w pobliżu rejonu stanowiska dowodzenia, a w związku z tym
łączność będzie utrzymywana najczęściej za pomocą ruchomych
środków łączności.

Nie wykluczone jest również że od węzła łączności dywizji
do stanowiska dowodzenia batalionu będzie wybudowany kie-
runek łączności przewodowej. Będzie to miało miejsce przede
wszystkim w końcu każdego dnia walki, jeśli dywizja nie
będzie prowadziła działań nocnych.

W toku operacji w szerokim zakresie należy wykorzystywać ruchome środki łączności. Sztab brygady saperów dysponuje kluczami śmigłowców, które może wykorzystać dla łączności z przełożonym i podwładnymi. Na krótszych trasach oraz w warunkach kiedy czas nie jest czynnikiem decydującym, należy wykorzystywać samochody i motocykle. ~~W pułku pontonowym tylko samochody i motocykle.~~

W celach łączności należy również wykorzystywać transport samochodowy pracujący w systemie dowozu materiałów budowlanych lub zaopatrzenia technicznego. W miarę możliwości stosować styczność osobistą dowódcy i oficerów sztabu z dowódcami podległych oddziałów /pododdziałów/.

III. Planowanie i kierowanie łącznością. *zewn. Brudnopis Nr 45*

Praca szefa łączności ABSap /appont/ w zakresie planowania i organizacji łączności, rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia planowania działań przez sztab brygady /pułku pontonowego/.

W okresie stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa, szef łączności ABSap /appont/ otrzymuje od szefa łączności armii /okręgu wojskowego/ zarządzenie łączności /wytyczne/ w którym zawarte będą dane określające sposoby nawiązania i utrzymania łączności z przełożonym /w rejonie alarmowym, w toku przegrupowania i podczas działań/ oraz dane niezbędne dla organizacji łączności w brygadzie /appont/ - jak: zakres wykorzystania stacjonarnych linii i urządzeń łączności, zakres wykorzystania armijnego systemu łączności, przydział danych radiowych itp.

Na podstawie powyższych danych oraz zadania i decyzji dowódcy brygady /pułku pontonowego/, wytycznych szefa sztabu oraz posiadanych sił i środków łączności, szef łączności brygady /pułku pontonowego/ przystępuje do planowania łączności.

Przy planowaniu łączności należy uwzględnić:

- łączność w rejonach alarmowych;
- łączność na czas przegrupowania z rejonu alarmowego do rejonu ześrodkowania /wyjściowego/;
- łączność w rejonie ześrodkowania /wyjściowym/;
- łączność na okres działań bojowych.

Bwzględniając zadanie brygady / pułku pontonowego / oraz własne możliwości z punktu widzenia posiadanych sił i środków łączności, szef łączności brygady / pułku pontonowego / winien przedstawić swoje potrzeby szefowi łączności armii w celu uzyskania od niego ewentualnej pomocy w sensie przydziału potrzebnych środków łączności względnie umożliwienia wykorzystania dla potrzeb brygady / pułku pontonowego / systemu łączności armii.

Przy planowaniu łączności należy również zwrócić uwagę

na:

- wypracowanie odpowiednich sposobów organizacji łączności tak, by zapewnić ciągłość dowodzenia oddziałami brygady / pułku pontonowego / w rejonach alarmowych, podczas przegrupowania, w rejonie ześrodkowania / wyjściowym / i w toku działań;
- ustalenie zadań pododdziałom łączności odnośnie kolejności wykonywanych prac w zakresie organizacji łączności;
- odpowiednią kalkulację posiadanego czasu na wykonanie wszystkich niezbędnych prac związanych z organizacją łączności;
- ustalenie / na podstawie wytycznych szefa łączności armii / sposobu materiałowo-technicznego zapatrywania pododdziałów łączności w toku operacji.

W zależności od aktualnej sytuacji, kolejność i treść pracy szefa łączności brygady / pułku pontonowego / w zakresie planowania łączności może być różna. Należy dążyć jednak do tego, by planowanie łączności odbywało się równoległe z praktyczną jej organizacją.

Plan łączności brygady / pułku pontonowego / winien zawierać następujące dokumenty:

- schemat łączności radiowej / wykonany graficznie / z tabelą danych dla sieci i kierunków radiowych / lub tylko wykaz sieci i kierunków radiowych z przydzielonymi dla nich danymi radiowymi /;
- schemat łączności przewodowej i środkami ruchomymi / na mapie roboczej szefa łączności /, obrazujący łączność w rejonie alarmowym, w rejonie ześrodkowania / pośrednich rejonach ześrodkowania, w rejonie wyjściowym / oraz elementy systemu łączności armii / związków taktycznych ogólnowojskowych / wykorzystywane przez sztab brygady / pułku pontonowego /

dla łączności w przelozonym bądź też dla łączności z podwładnymi.

muszą być również opracowane takie dokumenty jak zarządzenie łączności dla sztabów podległych oddziałów oraz tabele kryptonimów stacji telefonicznych i sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych. Te sztabiska muszą być w terminie doprowadzone do podwładnych, ażeby można było posługiwać się nimi już w czasie przegrupowania.

Zakłada się jednak, że każdy związek taktyczny /oddział/ już w okresie pokojowym ma określone zadanie bojowe na wypadek działań wojennych. Zaplanowane są różne warianty tych działań.

Opracowane są również dokumenty planu łączności odpowiednie do zakładanych wariantów działań. Korzystanie z dokumentów planu łączności opracowanych w okresie pokojowym następuje na ustalony sygnał /rozkaz/.

Wychodząc z takiego założenia, praca szefa łączności ABSap /appont/ w zakresie planowania łączności może ograniczyć się do skorygowania opracowanego w okresie pokojowym planu łączności i dostosowania go do aktualnej sytuacji /potrzeb/.

Przed wyruszeniem z rejonu alarmowego, szef łączności ABSap /appont/ winien zapoznać sztab brygady /pułku pontonowego/ oraz dowódców i sztaby podległych oddziałów o możliwościach i sposobach wykorzystania systemu łączności przygotowanego dla potrzeb przegrupowywanych wojsk /rozmięzczenie na trasie przemarszu i możliwości wykorzystania garnizonowych węzłów łączności, punktów kontrolno-telefonicznych, stacji radiolinowych itp./.

Po zaplanowaniu i zorganizowaniu łączności /skorygowaniu planu łączności opracowanego w okresie pokojowym/, szef łączności winien skierować główny wysiłek na zabezpieczenie praktycznej realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.

Szczególnej uwagi wymaga kierowanie łącznością w toku operacji poczynając od organizacji łączności w rejonie ześrodkowania /wyjściowym/.

Kierowanie łącznością w toku operacji polega na: stawianiu dodatkowych zadań funkcyjnym łączności wynikających z aktualnej sytuacji oraz kontroli ich wykonania; stawianiu niezbędnych wytycznych dotyczących zmian w systemie łączności.

W toku operacji należy zwracać uwagę na właściwe wykorzystanie technicznych środków łączności, co będzie podyktowane konkretną sytuacją operacyjną.

Szef łączności brygady /pułku pontonowego/ winien śledzić rozwój sytuacji bojowej, znać aktualny stan łączności oraz informować szefa sztabu /lub dowódcę/ o stanie łączności, możliwościach jej zapewnienia w danej sytuacji, potrzebie dokonywania zmiany punktów dowodzenia jeśli ich aktualne położenie wpływa ujemnie na utrzymanie trwałej łączności. Winien być w stałym kontakcie z oddziałem łączności sztabu armii. Chodzi o to, że w systemie łączności armii oprócz węzłów łączności punktów dowodzenia mogą być organizowane pomocnicze węzły łączności, punkty retranslacyjne, pośrednie stacje radioliniiowe itp. które w konkretnych warunkach mogą być wykorzystane przez sztab brygady /pułku pontonowego/ dla łączności z przełożonym lub podwładnymi.

Szef łączności brygady /pułku pontonowego/ nie powinien biernie wyczekiwać na wytyczne szefa sztabu /dowódcy/ w zakresie organizacji łączności, a przedstawiać mu konkretne propozycje w zależności od zaistniałej sytuacji.

Zakończenie

Przedstawione sposoby organizacji łączności nie mogą być traktowane jako jedyne. Organizacja łączności w każdym wypadku musi odpowiadać konkretnym warunkom pracy i zadań wykonywanych przez oddziały brygady saperów, pułku pontonowego i batalionu saperów dywizji oraz opierać się na realnych możliwościach.

Trudne warunki dowodzenia oddziałami brygady wymagają właściwej - dostosowanej do wykonywanych zadań - organizacji łączności.

Ciągłość i trwałość łączności należy również w dużym stopniu od właściwego kierowania nią przez dowódcę /szefa sztabu/ brygady i pułku pontonowego oraz ścisłej współpracy szefa łączności z oficerami sztabu, a w dywizji szefa łączności i szefa saperów dywizji.

Wydaje się również konieczne /czego nie przewiduje etat ówczesny/, by zarówno sztab armijny brygady saperów jak i armijnego pułku pontonowego posiadał kilka stacji radioliniiowych R-405M co usprawniłoby i przyspieszyło "dowiązanie się"

sztabu brygady / pułku pontonowego / do armijnego systemu łączności zwłaszcza w toku działań. Ponadto sztab brygady w tym samym celu mógłby przydzielać stacje radioliniowe niektórym pododdziałom brygady działającym jako inżynierskie elementy ugrupowania operacyjnego armii.

Wykorzystane materiały:

1. Płk dr Stanisław BORKA "Ogólne zasady użycia wojsk inżynierskich w współczesnej walce i operacji". Wyd. ASG 1963 r. Nr 02512.
2. Szefostwo Wojsk Inżynierskich - Materiały na Konferencję - "Praca dowódcy i sztabu pułku pontonowego podczas organizacji marszu na duże odległości z jednoczesnym zabezpieczeniem pokonywania przeszkód wodnych". Warszawa - Styczeń 1964 r.
3. Ppłk Adam SIEKIERZYCKI "Zasady użycia i wykorzystania ABŚap w operacji zaczepnej armii". Wyd. ASG 1964 r. Nr 04842.
4. Podręcznik "Obsługa środków przeprawowych i urządzenie przepraw". Wyd. MON 1960 r. Nr 02753.

Załączniki:

1. Schemat organizacji łączności środkami radiowymi 3 ABŚap.
2. Schemat organizacji łączności środkami radiowymi 1 apent.
3. Schemat organizacji łączności środkami radiowymi bsap dywizji.
4. Schemat organizacji łączności przewodowej ABŚap w rejonie alarmowym oraz możliwości wykorzystania stacjonarnego i armijnego systemu łączności.
5. Schemat łączności komendanta punktu przeprawy mostowej.

Wykonano w 30 egz.

Egz. Nr 1-30 Bibl. Tajna
wyk. płk. Gełeta
Druk. 1.0.dk.20.11.64r.
Nr ks. 03116/WW

OPRACOWAŁ:
ZASTĘPCA SZEFA KATEDRY
WOJSK ŁĄCZNOŚCI

płk dr M. G E Ł E T A

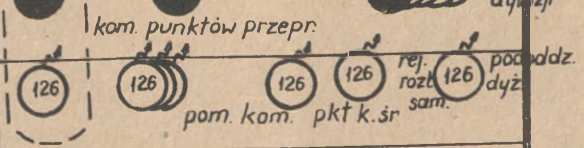
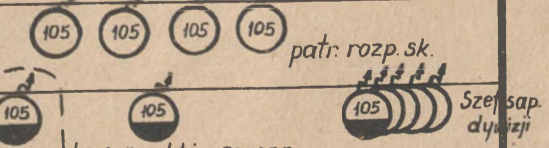
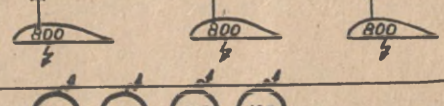
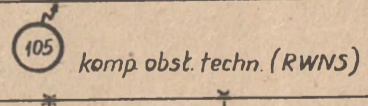
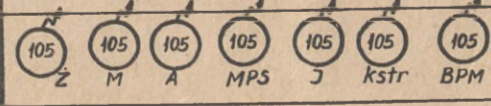
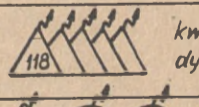
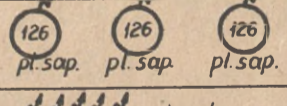
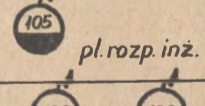
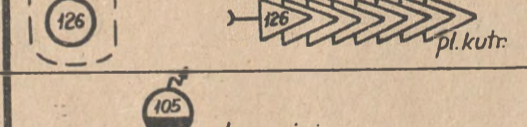
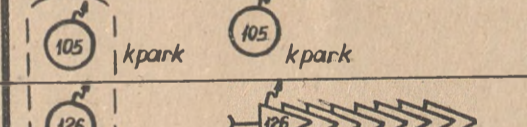
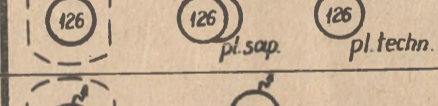
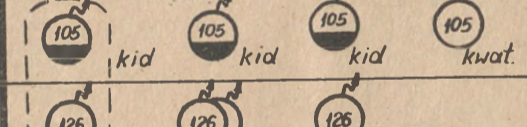
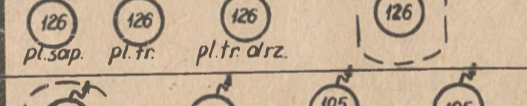
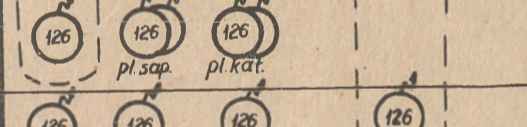
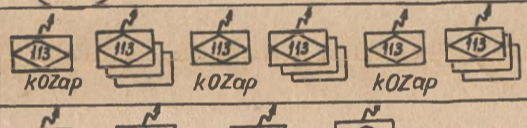
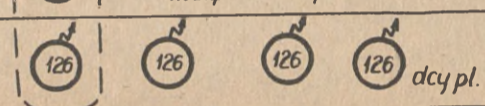
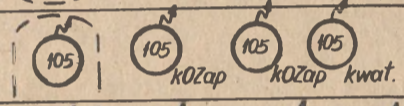
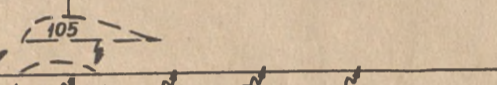
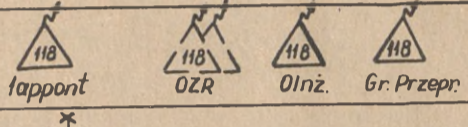
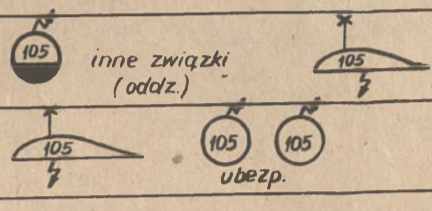
Eqz. Nr
 Nr Ks03117/ww

Załącznik nr 1
 do skryptu na temat: „Organizacja łączności w podstawowych związkach i oddziałach wojsk inżynierskich w działaniach zaczepnych.”

Pozostałe jednostki

20 21 22

23

ZATWIERDZAM
Szef Sztabu.....
dnia.....

SCHEMAT ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI środkami radiowymi łączont

DAJNE
Egz. Nr.....
Nr Ks. 03117/ww

Załącznik nr 2
do skryptu na temat: „Organizacja łączności
w podstawowych związkach i oddziałach wojsk
inżynierskich w działaniach zaczepnych”

Nr sieci lub kierunku	Nazwa sieci lub kierunku	1A		1appont		Podległe pododdz.																Pozostałe jednostki
		WSD	SD	KSD	SD	KSD	1 bpont	2 bpont	bbm	bat. PKM-4												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1. Łączność w rejonie alarmowym i na czas przegrupowania																						
1	Sieć radiowa kierowania marszem 1A	WD 105PM	WD 105PM		105																	105 inne związki (oddz.)
2	Sieć radiowa kierowania marszem łączont				105	105	105	105	105	105												105 SJPB
2. Łączność na okres działań																						
3	Sieć rad. szefa wojsk inż. armii	H8	H8		H8																	H8 OZR
4	Sieć rad. dcy łączont				105	105	105	105	105	105												105 k transp.
5	Sieć rad. dcy bpont						105															105 komp. pont.
6	Sieć rad. dcy kpont																					126 plutonny
7	Sieć rad. dcy kpark																					126 pl. kutrów
8	Sieć rad. dcy bbm								105													105 kbrn
9	Sieć rad. dcy kbrn																					126 pl. sap.
10	Sieć rad. dcy kpel																					126 pl. sap.
11	Sieć rad. dcy baterii PKM-4																					126 pl. PKM
12	Sieć rad. kwat. armii		H8		H8																	H8 kwat. ZT (oddz.)
13	Sieć rad. kwat. łączont					126																126 Składy
Wykonano 30 egz. Egz. Nr 1-30 zat. do skryptu Opr. plk Geteta Rys. E.Z. dn. 1.12.64r.																						

ZATWIERDZAM

Szef Sztabu

dnia

SCHEMAT ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI środkami radiowymi bsap dywizji

Egz. Nr.
Nr-Ks. 03117/WW

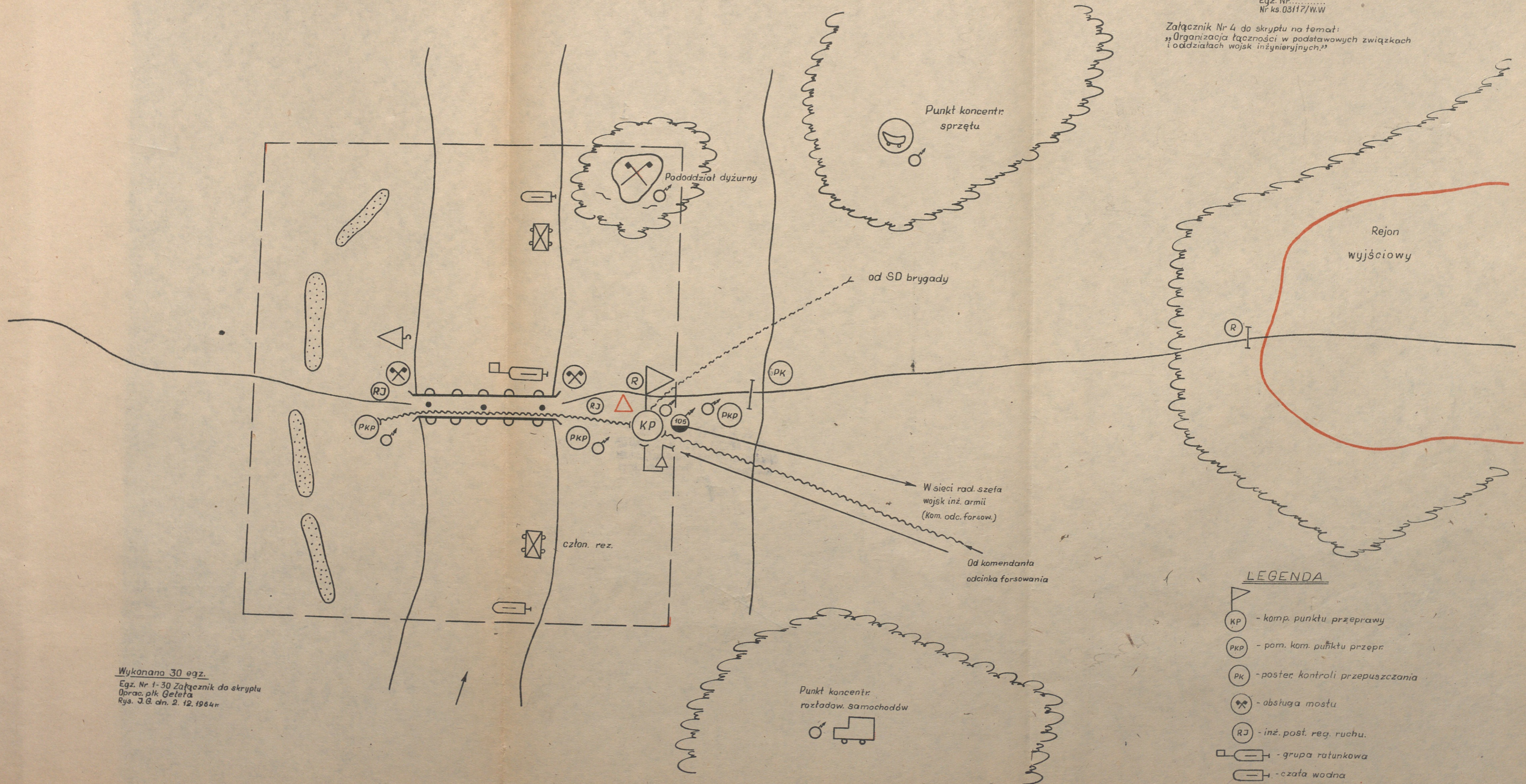
Załącznik nr 3
do skryptu na temat: „Organizacja
łączności w podstawowych związkach
i oddziałach wojsk inżynierskich w działaniach zaczepnych.”

Nr sieci lub kierunku	Nazwa sieci lub kierunku	1DZ		Podległe pododdz.										Pozostałe jednostki												
		WSD	SD	1 bsap	1 ksap	2 ksap	kdp	kid	ktech.			OZap (pl.min)	OZR (kid)	Olnż												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23				
					<u>Część I</u>																					
1	Kier. rad. szefa saperów 1DZ																									
2	Sieć rad. dcy 1bsap																									
3	Sieć rad. dcy kdp																						 pluton PT6			
4	Sieć rad. dcy ksap																						 plutony saperów			
5	Sieć rad. dcy kid																						 plut. inż. drog. pl. bm			
					<u>Część II</u>																					
1	Sieć rad. szefa saperów 1DZ																						 Szef. sap. pułków kom. pktu prz.			
2	Sieć rad. dcy 1bsap (Olnż)																									
3	Sieć rad. dcy kdp (kom. punktu przepr.)																						 plut. PT6			
4	Sieć rad. dcy ksap																						 1, 2, 3 plut. sap. kid(OZR)			
5	Sieć rad. dcy kid (OZR)																						 pl. inż. drog. pl. bbm			
6	Sieć rad. dcy OZap																						 pododdz. OZap			
	Wykonano 30 egz. Egz. Nr 1-30 zał. do skryptu Opr. plk Geleta Rys. E.Z. dn. 30.11.64r.																									

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI KOMENDANTA PUNKTU PRZEPRAWY MOSTOWEJ

~~TOP SECRET~~
Egz. Nr.....
Nr ks. 03117/W.W

Załącznik Nr 4 do skryptu na temat:
„Organizacja łączności w podstawowych związkach i oddziałach wojsk inżynieryjnych.”

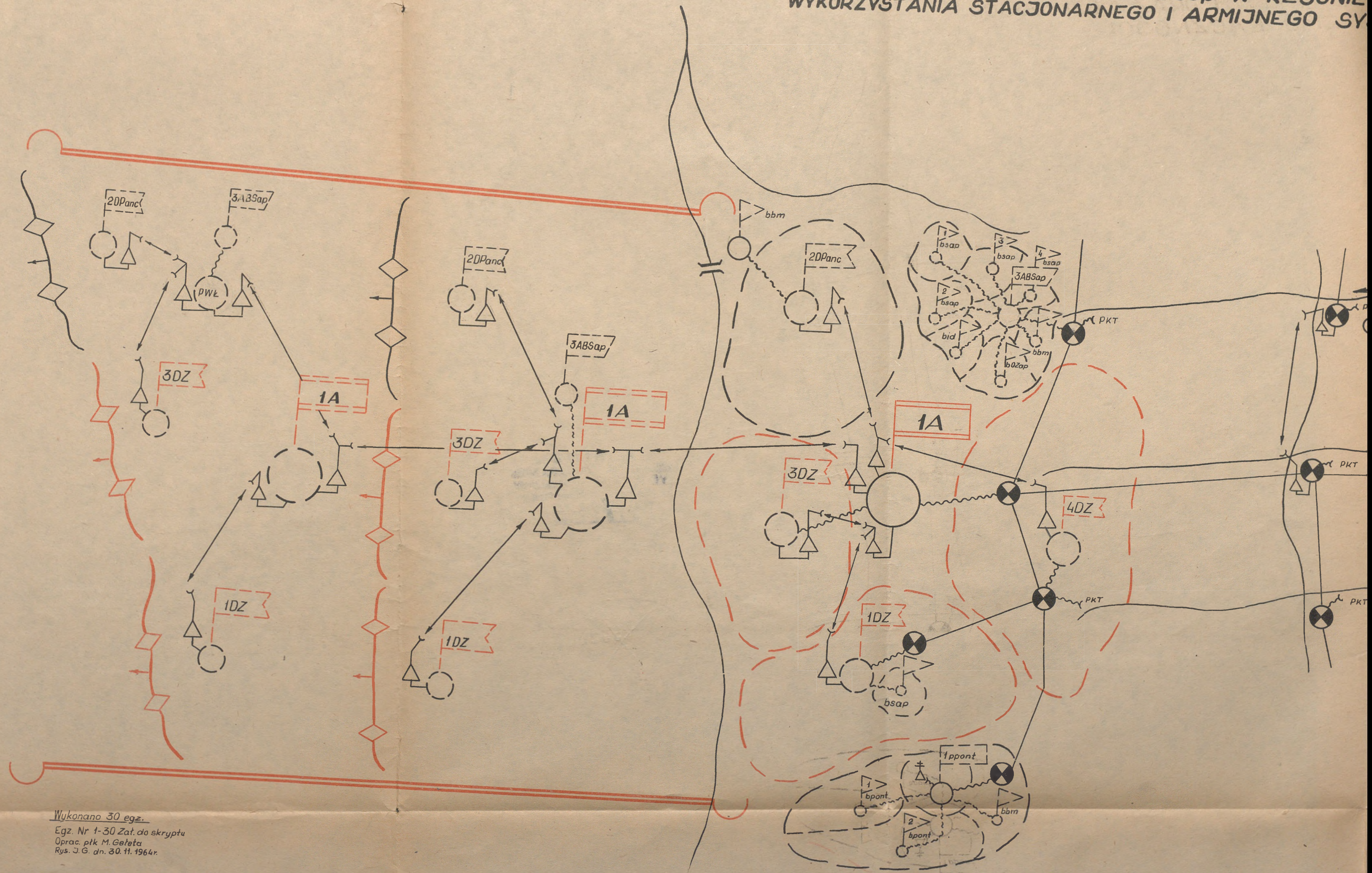

LEGENDA

- komp. punktu przeprawy
- komp. punktu przeprawy
- pom. kom. punktu przepr.
- poster. kontroli przepuszczania
- obsługa mostu
- inż. post. reg. ruchu.
- grupa ratunkowa
- czata wodna

Wykonano 30 egz.
Egz. Nr 1-30 Załącznik do skryptu
Oprac. plk. Geleta
Rys. J.G. dn. 2. 12. 1964r.

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI PRZEWODOWEJ ABSap W REJONIE WYKORZYSTANIA STACJONARNEGO I ARMIJNEGO SY

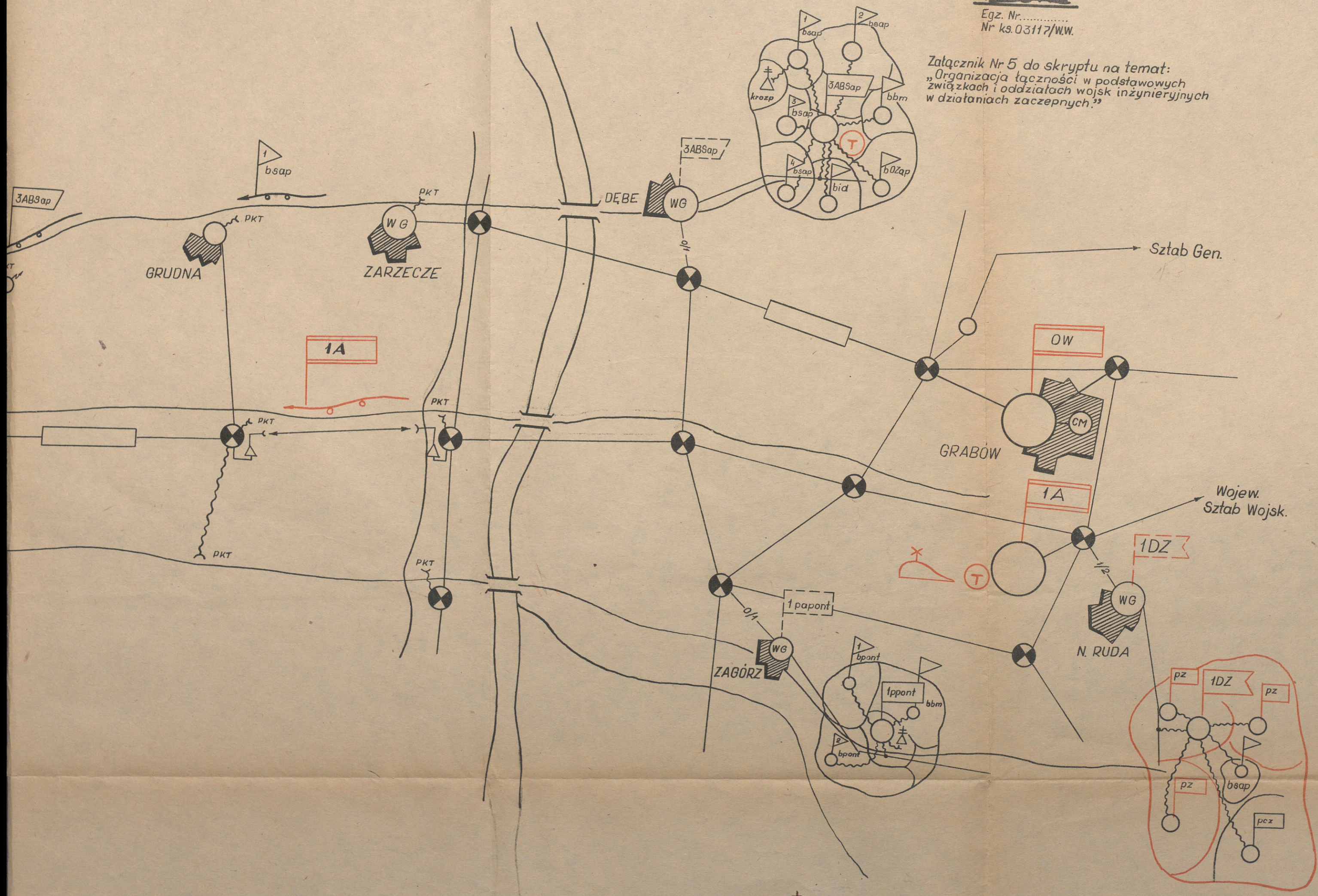
Wykonano 30 egz.
 Egz. Nr 1-30 Zał. do skryptu
 Oprac. plk M. Geleta
 Rys. J. G. dn. 30.11.1964r.

+

ALARMOWYM ORAZ MOŻLIWOŚCI
STEMU ŁĄCZNOŚCI

~~TYTUŁ~~
Egz. Nr.....
Nr ks. 03117/WW.

Załącznik Nr 5 do skryptu na temat:
„Organizacja łączności w podstawowych
związках i oddziałach wojsk inżynierskich
w działaniach zaczepnych.”

+